

poprzedni w K-748/1811

opt. H. Marcinkowska
IV 1995r.

✓ 102
✓ 2/8

uposażenie i wpis do inwent.
XI 100 1995r.

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
ul. Podmurna 93, tel. 0048 50 65 22 166
e-mail: fopak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 02 1087 150 0000 0000 5002 17

Bank Bolesław
Bojan
84-207 Koloszkowa 84-123 Potchowo

++
Gdynia
JOW Gr.P.
Kustusz Barbara
ps. "Basia"
Pom.

K-748/1811

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Kustura Barbara.....

J:K: 748/18.11 Pom......

Gdynia 1019 Gryf Pom......

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 -- relacja właściwa k. 2 s. 1-2
- I/2 -- dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora 1 1-2
- I/3 -- inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 -- dot. rodziny relatora
- III/2 -- dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III/3 -- dot. ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III/4 -- dot. ogólnie okresu po 1945 r.
- III/5 -- inne...

IV. Korespondencja

1) Obozowa k. 4 s. 1-8

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k. 4

VI. Fotografie dziła i kompozycji

1/1. Delaja - Kustusze Barbara

1. Delaja B. Bonke o działalności konspiracyjnej Kustusze Barbary ps. „Basia” mpis, kop. (2 exp.) k. 2 s. 1-2

II w
1.

KUSTUSZ BARBARA, ps. "Basia" /1906 - 1983/, czł. TOW GP, łączniczka Kom. Gminnej Nr 12 w Koleczkowie.

Ur. 31.XII.1906 r. w Koleczkowie /b. pow. morski/, c. Franciszka, działacza spółdzielczości wiejskiej i Amalii z d. Grünholtz, właścicieli gospodarstwa rolnego i sklepu spożywczego /kolonialnego/. Po ukończeniu miejscowej szkoły ludowej /niemieckiej/ uczęszczała do żeńskiego gimnazjum w Wejherowie. W IV kl. przerwała naukę, wróciła po śmierci ojca na gospodarstwo rodzinne, opiekowała się chorą matką, prowadziła z siostrą Marią sklep spożywczy.

W pierwszych latach okupacji hitlerowskiej wysyłały z siostrą paczki więźniom do różnych obozów i więzień. Gromadziła w ziemiankach żywność na potrzeby planowanej partyzantki. 15.XII.1942 r. złożyła przysięgę gryfowską. Była łączniczką i obsługiwała punkt kontaktowy mieszczący się przy sklepie spożywczym. Zaopatrywała koleczkowskich partyzantów w żywność, bieliznę i lekarstwa. Przed obławą na partyzantów 29.II.1944 r. została aresztowana przez żandarmerię wraz z Teodorem Bieszke i Leonem Pienk, doprowadzona do leśnictwa Piekiełko celem wskazywania Niemcom schronów partyzanckich, czego nie uczyniła. Została wypchnięta przed tyralierę by osłaniać żołnierzy niemieckich przed ogniem broniących się partyzantów. Po obławie przewieziona do więzienia w Wejherowie na przesłuchania, podczas których była maltretowana. 31.III.1944 r. zwolniona z więzienia celem doprowadzenia szpicli do pozostałych przy życiu partyzantów. Zmyliła czujność szpicli i ukryła się u znajomych. Resztę okupacji spędziła w podziemiu w b. trudnych warunkach.

Po wojnie prowadziła własne gosp. rolne z bratanicą Danutą. Uczestniczyła jako członek zarządów kół ZSL, KGW i ZBOWiD w życiu społecznym środowiska. Odznaczona Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem Partyzanckim i odznaką Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej. Zmarła 21.X.1983 r.; spoczywa na cmentarzu parafialnym w Kielnie.

B. Berk - Nad Slezą, Gdańsk 1978, passim, Koleczkowo, Bejan 1993, s. 50,82, zbiory Zw. Kombatantów RP, własne autora, relacje D.Z.M. Kustusz, T. Bieszke, A. Liedtke.

Bolesław Berk

KUSTUSZ BARBARA, ps. "Basia" /1906 - ~~1983~~/, czł. ~~TOW GP, łączniczka Kow. Gminnej Nr 12 w Kołeczkowie.~~

^{odnita m} ~~Ur. (31.XII.1906 r. w Kołeczkowie /b. pow. morski/, e. Franciszka, działacza spółdzielczości wiejskiej i Anali z d. Grünholtz, właścicieli gospodarstwa rolnego i sklepu spożywczego /kolonialnego/.~~

Po ukończeniu ^{Koleżko walczy miedziak} ~~miejscowej (szkoły ludowej /niemieckiej/)~~ uczęszczała do ^{gini polskiego} ~~żeńskiego~~ gimnazjum w Wejherowie. W IV kl. przerwała naukę, wróciła po śmierci ojca na gospodarstwo rodzinne, opiekowała się chorą matką, prowadziła z siostrą Marią sklep spożywczy.

1928?

W pierwszych latach okupacji hitlerowskiej wysyłały z siostrą paczki więźniom do różnych obozów i więzień. Gromadziły w ziemiankach żywność na potrzeby ^{planowanej} ~~planowanej~~ partyzantki. 15.XII.1942 r. złożyła przysięgę gryfowską. Była łączniczką i obsługiwała punkt kontaktowy, mieszczący się ^u ~~przy sklepie spożywczym~~. Zaopatrywała kołeczkwoskich partyzantów w żywność, bieliznę i lekarstwa. ^{Barbara} ~~Przed obławą na~~ partyzantów ^{Komendy Gminnej Kielno (z siedzibą w Kołeczku)} ~~29.II.1944 r. została aresztowana~~ przez żandarmerię ^{Komisarzy}

^{rozpoczynając się w przetrzymywaniu} ~~wraz z Teodorem Bieszke i Leonem Pionk,~~ ¹⁹³⁹ ~~doprowadzona do leśnictwa Piekiełko~~ ¹⁹⁴⁵ ~~celem wskazywania Niemcom schronów partyzanckich, czego nie uczyniła. Została wypchnięta przed tyralierę, by osłaniać żołnierzy niemieckich przed ogniem broniących się partyzantów. Po obławie~~ ^{została} ~~przewieziona do więzienia w Wejherowie na przesłuchania, podczas których była maltretowana.~~ ^{Dnia} ~~31.III.1944 r. zwolniona z więzienia~~ ^{została} ~~celem doprowadzenia szpicli do pozostałych przy życiu partyzantów. Zmyliła czujność szpicli i ukryła się u znajomych. Resztę okupacji spędziła w podziemiu w b. trudnych warunkach.~~

Po wojnie prowadziła własne ^{odantra} ~~gosp. rolne z bratanicą Danutą. Uczestniczyła jako członek zarządów kół ZSL, KOW (i ZBOWiD w życiu społecznym środowiska. Odznaczona Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem Partyzanckim i odznaką Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej. Zmarła~~

~~21.X.1983 r.~~; spoczywa na cmentarzu parafialnym w Kielnie.

B. Bork - Nad Slezą, Gdańsk 1978, passim, Kołeczkowo, Bojan 1993, s. 50, 82, zbiory Zw. Kombatantów RP, własne autora, relacje D.Z.M. Kustusz, T. Bieszke, A. Liedtke.

Bolesław Bork

1/2. Dokumenty relatora: Justusa
Barbary:

1. Seg. z B o W: D nr 212507 wyd. w
Gdańsku we wrześniu 1981, oryg. k. 1 s. 1-2

1. Leg. L Bp W i D s. 1-2

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ

Legitymacja

Nr ❁ 242507

uprawnijąca do przejazdów
kolejami państwowymi i PKS
według 50% zniżki

KOMBATANT
RENCISTA - EMERYT

Kustysz Barbara

Imię i nazwisko

Zaświadczenie kombatanckie Nr 533242

wystawiane przez Zarząd Wojewódzki

ZBOWiD Gdańsk

Gdańsk 14.09.1981

Miejsce i data wystawienia legitymacji

PREZES ZW ZBOWiD

2

Ważna na okres
stały *
do 19... r.

miejsce
na
fotografię

.....
podpis
posiadacza legitymacji

1939 1945

Ważność legitymacji przedłużono na rok

~~19... r.~~	~~19... r.~~	~~19... r.~~	~~19... r.~~
~~19... r.~~	~~19... r.~~	~~19... r.~~	~~19... r.~~

* niepotrzebne skreślić

II. Materiały uzupełniające rezerwy:
Kustusze Barbara!

1. B. Bonk, biogram Kustusze Barbary,
[w:] Stow. biograficzny konspiracyj
pomorskiej 1939-1945, Wyd. FAPAK,
Toruń 1997, z. 3, s. 103, kserokop. k. 1 s. 1

Kustusz Barbara ps. „Basia” (1906–1983), łączniczka Kmdy Gminnej TOW „Gryf Pomorski” w Kielnie, pow. Wejherowo.

Urodzona 31 XII 1906 r. w Koleczkowie, pow. Wejherowo; córka Franciszka, działacza kółek rolniczych i spółdzielczości wiejskiej, i Amelii z Grünholz, właścicieli dobrze prosperującego gospodarstwa rolnego i sklepu spożywczego. Po ukończeniu koleczkowskiej niemieckiej szkoły ludowej uczęszczała do już polskiego żeńskiego gimnazjum w Wejherowie. W IV klasie, po śmierci ojca przerwała naukę, wróciła na gospodarstwo rodzinne, opiekowała się chorą matką, prowadziła z siostrą Marią sklep spożywczy.

W pierwszych latach okupacji hitlerowskiej wysyłały z siostrą paczki więźniom do różnych obozów i więzień. Gromadziły w ziemiankach żywność na potrzeby przewidywanej partyzantki. W dniu 15 XII 1942 r. Barbara złożyła przysięgę gryfowską. Była łączniczką Komendy Gminnej Kielno (z siedzibą w Koleczkowie) i wspólnie z siostrą obsługiwała punkt kontaktowy, mieszczący się w sklepie spożywczym Kustuszków. Zaopatrywała koleczkowskich partyzantów w żywność, bieliznę i lekarstwa. Tuż przed obławą na partyzantów, rozpoczętą rano 29 II 1944 r., została wraz z Teodorem Bieszke i Leonem Pionkiem aresztowana przez żandarmerię i doprowadzona do leśnictwa Piekietko celem wskazywania Niemcom schronów partyzanckich, czego nie uczyniła. Została wypchnięta przed tyralierę, by osłonić żołnierzy niemieckich przed ogniem broniących się partyzantów. Po obławie została przewieziona do więzienia w Wejherowie na przesłuchania, podczas których była maltretowana. Dnia 31 III 1944 r. została zwolniona z więzienia celem doprowadzenia szpicli do pozostałych przy życiu partyzantów. Zmyliła czujność szpicli i ukryła się u znajomych. Koniec okupacji spędziła w podziemiu w bardzo trudnych warunkach.

Po wojnie prowadziła własne gospodarstwo rolne z bratanicą Danutą. Uczestniczyła jako członek zarządów kół ZSL, Kół Gospodyń Wiejskich i ZBoWiD w życiu społecznym środowiska. Zmarła 21 X 1983 r., pochowana na cmentarzu parafialnym w Kielnie.

Odnaczona Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem Partyzanckim i Odznaką „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”.

Siostra B. Kustusz Maria zam. Potrykus była pomocna jej i bratu Leonardowi w budowie i zaopatrywaniu schronów partyzanckich w żywność. Aresztowana 21 IV 1944 r., zwolniona.

Zbiory własne autora (rel.: Bieszke T., Kustuszowie D., Z., M., Liedtke A.); Materiały Koleczkowskiego Koła Zw. Kombatantów RP i b. Więźniów Politycznych); B o r k B., *Koleczkowo*, Bojan 1993, s. 44–52, 80; T e n ż e, *Lesóccy partyzanci*, Jantarowe Szlaki 1985, nr 4, s. 19–20; T e n ż e, *Nad Slezą*, Gdańsk 1978, passim; C i e c h a n o w s k i K., *Ruch oporu...; Sympozjum...*, cz. I, s. 68, cz. III, s. 129.

„Stow. biograficzny konspiracji pomorskiej 1939–1945, wyd. IHPAK, 103
cz. 3, t. XV, Tomni 1997” Bolesław Bork

IV/1. Korespondencja z Oflagu: Gustaw
Barbara:

1. oryg. + 1. kserokop. i z 20.11.1941, k. 4 s. 1-8
z 23.10.1942, 2.02.1943; kserokop. z
28.09.1942 i 27.08.1942

5.1-6

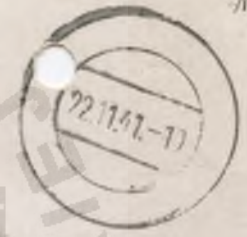
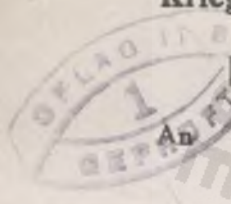
(originał)

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, is visible below the logo. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain names and dates.

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An *W. P.*

Barka Schuster

Gebührenfrei

Absender:

Vor- und Zuname:

spor. Material

Empfangsort:

Kolletchau

Gefangenenummer:

4.2.34.1144

Straße:

Post Kölln

Lager-Bezeichnung:

Kriegsgef.-Offizierlager II B

Land:

Landesteil (Provinz usw.)

Kreis Neustadt Wötm.

Deutschland (Allemagne)

bei Gethshafen

A.

Kriegsgefangenenlager

Datum

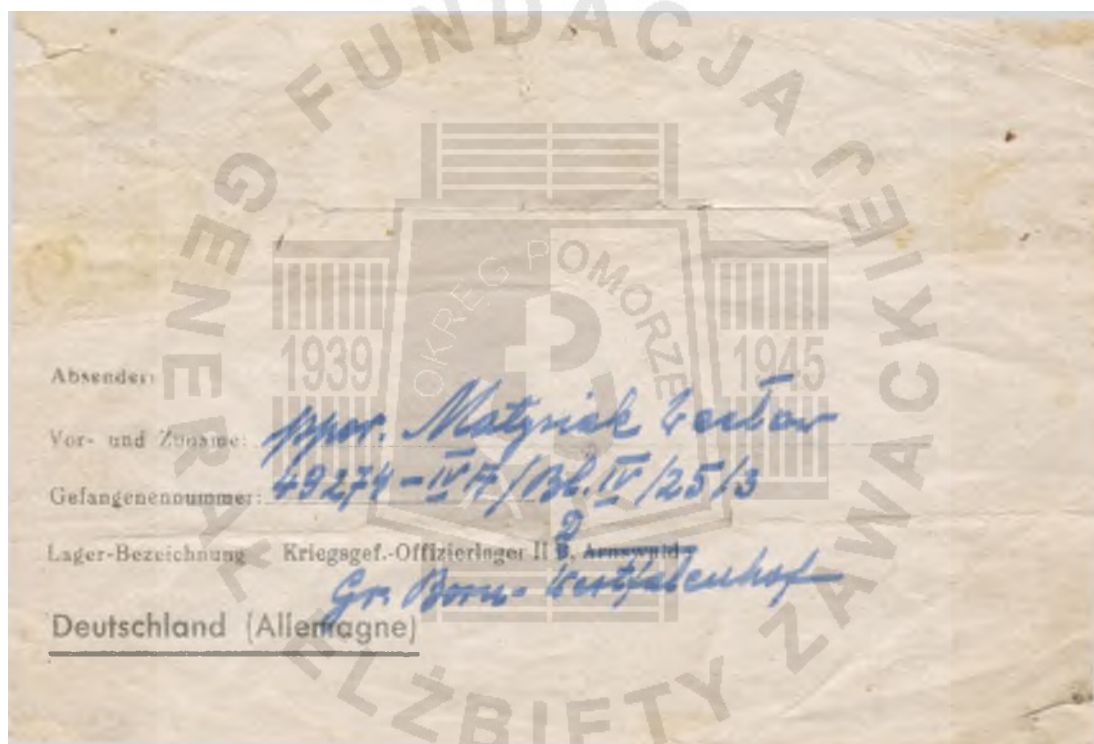
20. 11. 1945

2

Kochana i Barium Najserdeczniejscie wyrazami imieni-
ninnoe - również dla s Rodziny i A. Boniekiego. Serdecz-
nie dziekuje za list. Jestem zdrowy i myslom patrze
trzeźwo i bez obawy. Na nadchodzące święta i Nowy
Rok - dużo radości i dobrego humoru. Proszę o was
krewnym, przyjaciółmi, emigracyjnymi i dającymi. Łączę
serdeczne pozdrowienia i ucałowania rodzice. 4 acchy

Kochana Pani!

20. I. 1942 r.

Na dzień św. Patronki zaszyłam najprezentsiej-
sze rzeczy. Równocześnie dostarczyłam paczkę,
kartkę oraz Janowy list. U mnie bez zmian.
Listem zdrowi. Przytłoceni są nieobowiązani. Był
zima munda. Nie przypuszczaję, że Paweł
bez tu siedział. Miejsce swego pobytu będzie mógł
po wojnie objąć, bo emigracji uległa tylko część
chorągwi. To u Waszego Oficera mieszkał. Jak obro-
wie to lepiej? Jemna moja pewnie przetrwała z nim
sklep, to u pp. Florjanów, Szymona, Sióci, Jani-
gów, Bierkier i t. d. Proszę ich serdecznie poz-
dować jeśli mają sposobność z p. Bobr., poprosi-
cie go aby o de to tylko możliwe wyraził się se-

Tu oddzielić!

Kriegsgefangenenpost
Postkarte

Do
biogramu
Kustura barb

5

An Bronislawa Matyriak

Gebührenfrei! bei Fr. Kustura Barbara

<p>Absender:</p> <p>Vor- und Zuname: <u>por. Matyriak Ludow</u></p> <p>Gefangenenummer: <u>49274-IV A</u></p> <p>Lager-Bezeichnung: <u>15/25/3</u></p> <p style="text-align: center;">Kriegsgef.-Offizierlager II D Gr. Born</p> <p style="text-align: center;">Deutschland (Allemagne)</p>	<p>Empfangsort: <u>Kollendorf (Kollentkan)</u></p> <p>Strasse: <u>Post: Köln</u></p> <p>Land: <u>Kreis: Neustadt Westpr</u></p> <p style="text-align: center;">Landesteil (Provinz usw.) <u>bei Gottenhausen</u></p>
---	--

Kriegsgefangenenlager

Datum:

2. II 1943 r.

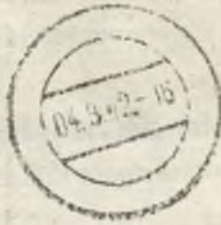
6

Kachana sestro! Lierg sig je narencie enalostis
pokopec oparise. U mnine hoc amian jestem edris
Pogoda jako v karitnim. Dais' odebretim ostalung kart-
kas v mevoli od Mi. Jasi inmi bez claremme ore.
kajz na odponede. bo nam volno korespondovci
tylko z cetonkamu najbliz sig radci my. Co u Rodci-
siv? Serdecne pozdravam i celujz vasete

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An *W. Pami*

Kustur Barba

Gebührenfrei

Absenders

Vor- und Zuname:

Empfangsort:

Kolletkan

Majst. ...

Straße:

Post: Kölln

Gefangenennummer:

49274-177

Lager-Bezeichnung:

15/25/3

Land:

Neustadt Westpr.

Kriegsgef.-Offizierlager II D
Gr. Born

Landesteil (Provinz usw.)

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An *W. Pami*

Kustur Barba

Gebührenfrei

Absenders

Vor- und Zuname:

Empfangsort:

Kolletkan

Majst. ...

Straße:

Post: Kölln

Gefangenennummer:

49274-177

Lager-Bezeichnung:

15/25/3

Land:

Neustadt Westpr.

Kriegsgef.-Offizierlager II D
Gr. Born

Landesteil (Provinz usw.)

Deutschland (Allemagne)

Do bigramu Kustur Barba

8

Dobre opakowanie paczek i wyraźny adres przyspiesza i gwarantuje ich doręczenie.

Kriegsgefangenenlager

Kriegsgef.-Offizierlager II D

Dnia: 27. sierpnia 1942

Uprzejmie dziękuję za paczkę wysłaną mi dnia _____

_____, którą otrzymałem dnia 27. sierpnia

o zawartości według spisu

Proszę o przesłanie mi _____

Jestem zdrowy chory Prześlij serdeczne pozdrowienia Macek

Kriegsgefangenenlager

Datum: 23. 9. 1942 r.

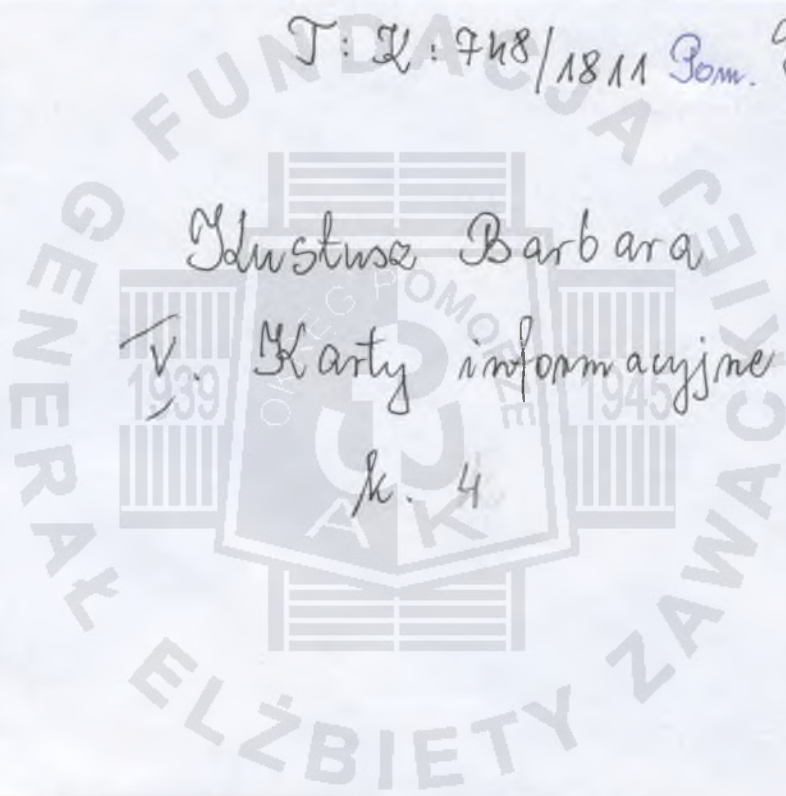
Kochana Zosiu! Serdecznie dziękuję za list i paczkę. Bardzo mi było miło i bardzo miło. Proszę pisać często i dłużej za paczkami i proszę ich mi przysłać. Chcę żebyś je przysłała mi do domu. U mnie bez zmian. Jestem zdrowy. Miłego i spokojnego dnia. Do widzenia. Zaczekajcie na moje pismo i uwielbiam was. W waszym imieniu i w imieniu rodziny i znajomych. Macek

T: L: 748/1811 Pom. Gdynia

Justyna Barbara

artykuły informacyjne

№ 4

Instytut Barbawa

Wętkowo^{1.}

techniczne grupy Looppura
awant / 2a / 1944
za przynależność do part, zanki Gryfe
dostawcami żywności

Zrodło: B Parki nad S42g, str 96, 101, 106, 130
Pomurania

1. ...
 3. DW 914 f 12m
 4. Kustusz Barbara
 6. ...
 8. ...
 10. Koleżakowa Maryja M 1 1945
 12. Bork Bolesław "Nad Slezą"

str 96 [K. P. siostra Marii Kustusz. z którą prowadziła
 str 101 sklep spoż. była raki adwieszka na ems obawy
 str 106 pod Pieliszkim, po zwolnieniu z aresztu ukry-
 wala się do końca wojny. Niemcy odwet za jej
 str 136 zniknięcie aresztowali siostrę Marię i osadili w Stutthof
 oraz brata, kt w Stutthofie został zamordowany]

W dniu 27. 09. 64 w ramach stogu od, wiołoch, i
 obeliska w Koleckowie ku czci pomordowanych
 partyzantów Karpackich dokonano b. partopant
 i wieści Teodor Bierski. Żona zapisała Barbara
 Husta.

Obecnie mieszka w Koleckowie

1939

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Adolf Leppner
Województwo 3.

Kustosz Barbara

Baldnan R.

1939 1945
„Deutschland” no piącu. str. 186, 187, 188.

Współpracowała z Instytut. Naukowy. Łączniemu oddz. papor.
A. Leppnera.

„Pomerania” no 4 / 1929 str. 37, 38, 42

Gdynie 4
Tou GP

Kustusa Barbore

Omówienie przed wieciami 29. 02. 1944 r. i
przebieg w celu polecenie kunktów partyz.

zob. T.: Biuletyn Fr. i T., wisp. Gdynia,
I/16/str. 1

JMM-Pr

Mistrzynie
Barbara

